

RØYRVIK KOMMUNE

Kommunehuset

7898 LIMINGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Anette Pettersen, 73 19 92 39

Tillatelse til utslipp fra vannbehandling - Røyrvik vannbehandlingsanlegg - Røyrvik kommune

Informasjon om vedtaket

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16, § 22 og § 40, samt forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) § 14-4.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen om hvorvidt tillatelse skal gis og ved fastsetting av vilkår for tillatelsen, lagt vekt på forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringsøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brevet.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensning, jf. forurensningsloven § 56. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Frister i tillatelsen

Tiltak	Frist	Vilkår nr.
Årsrapport	1.mars hvert år	10.5
Sende inn forslag til overvåkingsprogram	1.februar 2025	11.1
Rapportere resultater fra overvåking	1.mars året etter undersøkelsene er gjennomført	11.1

Gebyr for saksbehandlingen

Røyrvik kommune er i brev av 27.1.2023 varslet om gebyr for Statsforvalterens saksbehandling. Statsforvalteren har ikke mottatt noen kommentarer på dette varselet.

På bakgrunn av de opplysninger som tiltakshaver har gitt i søknaden og tid brukt på saksbehandlingen, blir tiltaket plassert i gebyrklasse 6, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Det betyr at tiltakshaver skal betale et gebyr på kr 38 900, - for saksbehandlingen. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Vedtaket om gebyrsats kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forurensningsforskriftens § 41-5. Eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Statsforvalteren. Klagen gis ikke oppsettende virkning, og det fastsatte gebyret må derfor betales i samsvar med ovenstående. Hvis Miljødirektoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløpet bli refundert.

Bakgrunn

Røyrvik kommune skal bygge nytt vannrenseanlegg. Det nye anlegget vil basere seg på samme metode for vannrensing som det eksisterende, men med utbygging av enkelte kjemikalier som benyttes til vask av membraner. Det eksisterende vannrenseanlegget ble vurdert til å ikke trenge tillatelse på daværende tidspunkt. Statsforvalteren velger nå å gi en utslippstillatelse til det nye anlegget, selv om det ikke er så store endringer i utslipp. Regelverket er endret siden utslippet var vurdert sist, og en utslippstillatelse gir Statsforvalteren en bedre mulighet for å følge opp virksomheten.

Høring

Søknaden ble sendt på høring til berørte parter, og annonsert i avisa. Selve søknadsteksten ble ikke publisert på Statsforvalteren sine sider, på grunn av vurderinger rundt at noen av opplysningene i søknaden er vurdert som taushetsbelagt. Tillatelsen vil bli publisert på Norske Utslipp.

Vi har mottatt høringsinnspill fra Mattilsynet, som oppgir at planen for vannbehandling er godkjent av Mattilsynet og at de ikke har andre innspill til søknaden.

Statsforvalterens vurdering

Det følger av forurensningsloven § 7 at hovedregelen er at ingen må «ha, gjøre eller sette i verk» noe som kan medføre fare for forurensning. Hva som forstås som forurensning fremgår av § 6. Etter § 11 har Statsforvalteren som forurensningsmyndighet på angitte områder myndighet til å gi tillatelse til forurensning. Ved avgjørelse av om tillatelsen skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, skal Statsforvalteren som forurensningsmyndighet etter forurensningsloven § 11, legge vekt på de fordelene og ulempene som tiltaket for øvrig vil medføre. Dette innebærer at det må foretas en helhetlig vurdering der både forurensningsmessige hensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen. Det følger både av forurensningsloven og tilhørende forskrifter prinsipper som Statsforvalteren som forurensningsmyndighet skal legge til grunn ved behandling av søknad om tillatelser.

En tillatelse etter forurensningsloven vil innbefatte frekvensbaserte tilsyn/kontroller fra forurensningsmyndigheten, rapportering, og om nødvendig pålegg/krav til undersøkelse.

Støy

Det er ikke gjort noen vurderinger av støy i søknaden. Ut fra anleggets art forventer vi ikke at det skal bli utfordringer med støy. Dersom det likevel blir klager på støy, kan forurensningsmyndigheten kreve utført støyberegninger, utslippsmålinger, og/eller målinger av støynivået i omgivelsene, for kommunens regning.

Utslipp til luft

Kommunen har en plikt til å holde luktutslipp så lav som mulig. Dersom det oppstår luktulempen kan det bli aktuelt å pålegge målinger, risikovurderinger og tiltak knyttet til lukt. Likeså skal støv fra virksomhetens aktiviteter til enhver tid holdes så lav som mulig.

Grunnforurensning

Det aktuelle området er ikke registrert i Miljødirektoratets database over eiendommer med forurenset grunn (Grunnforurensningsdatabasen). Statsforvalteren vurderer at den omsøkte aktiviteten sannsynligvis ikke vil medføre grunnforurensning. Dersom kommunen har gjort eller i fremtiden gjør undersøkelser på den aktuelle eiendommen, skal funnene registreres i databasen. Dette skal også gjøres dersom det er mistanke om at grunnen er forurenset.

Databasen ble endret i 2017 og er nå bygget opp slik at bedriften/bedriftens konsulent selv kan opprette egne lokaliteter og legge inn data. Statsforvalteren får melding om dette og godkjenner innleggingen før denne blir synlig i databasen og eiendomsmatrikkelen. Data leveres på importformat, som finnes på <http://grunnforurensning.miljodirektoratet.no>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til databasens retningslinjer og nødvendig veiledningsmateriale

Vurdering etter vannforskriften

Tiltak som medfører fare for forurensning av vann skal vurderes i henhold til vannforskriften, der formålet er å beskytte og om nødvendig forbedre miljøtilstanden i alle elver, innsjøer, grunnvann og kystnære områder. Ifølge vannforskriften § 4-6 skal tilstanden i overflatevann og grunnvann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand.

Utslipet fra vannrensingen stammer fra vask av filter (ca. 1 time per døgn). Avløpet renner ut i åpent terreng og ned mot grøft ved fylkesveien, gjennom stikkrenne og ut i myrområdet nedstrøms. Stikkrennen samler vann fra ca. 1 km veigrøft samt vaskevann fra vannbehandlingsanlegget. Vannet renner videre ut i det store myrområdet Storfloen som til slutt drenerer ut i Vekteren. Storfloen er en del av Husvika og Vektarbotn naturreservat. Bekkene i myra er en del av vannforekomsten «Vektaren – Vuaktere bekkefelt» (ID 307-119-R). Økologisk tilstand er vurdert til svært god, til tross for at det ikke foreligger data fra noen undersøkelser i Vann-nett. Kjemisk tilstand er udefinert.

Det oppgis i søknaden hvilke vaskemidler som brukes til vask av membraner. Det benyttes ulike stoffer til jevnlig vask og «hovedvask» 1 gang/år.

Søknaden sier følgende:

«På nytt anlegg planlegges følgende stoffer benyttet:

- Klor NaOCL 15 % konsentrasjon i form av tørr form. Vaskemiddel for membran. Blandes ut til en klørøsning på 25 mg/l som brukes i vaskeprosessen av membranene. Stoffet er meget giftig for liv i vann, men da i konsentrasjoner som er mye høyere enn hva som vil anvendes i driften. Da stoffet anvendes i lave konsentrasjoner, vurderes det at utslippet ikke vil medføre negative effekter.

- *Granulært skyllemiddel (NOKA-1). Organisk skyllemiddel til innvendig skylling av membran. Fortynnes i rent vann før bruk. Klar veske med pH 7. pH i konsentrat er 8,5. Se vedlagt infoark. Stoffet er ikke klassifisert som miljøskadelig, og brytes lett ned i naturen.*

- *Klimax Divos 80-2. Er et vaskemiddel som benyttes 1 gang per år sammen med Divos 80-5 i forbindelse med årlig hovedservice/-vask av membranene. Klar væske med pH 7 i fortynnet løsning. Sikkerhetsdatablad er vedlagt. Divos 80-2 er irriterende og sterkt etsende. Alle ingrediensene er lett biologisk nedbrytbare, og inneholder ikke stoffer som er sannsynlig bioakkumulerbare. Utslipp ved normal bruk er ikke forventet å medføre noen miljøfare. Men punktutslipp av større mengder kan forårsake midlertidig skade på planter og vannlevende organismer.*

- *Klimax Divos 80-5. Er et vaskemiddel som benyttes 1 gang per år sammen med Divos 80-2 i forbindelse med årlig hovedservice/-vask av membranene. Er et svakt alkalisk flytende rengjøringsmiddel. Klar væske med pH 8 i fortynnet løsning. Sikkerhetsdatablad er vedlagt. Divos 80-5 er ikke ansett som helse- miljø- eller brannfarlig. De overflateaktive stoffene er lett biologisk nedbrytbare. Vaskemiddelet inneholder ikke stoffer som er sannsynlig bioakkumulerbare. Men produktet inneholder fosfat, som kan bidra til algevekst. Utslipp ved normal bruk er ikke forventet å medføre noen miljøfare.»*

Ifølge søknaden vil ikke stoffene medføre miljøfare i de konsentrasjoner som er i bruk, men et av stoffene som benyttes til hovedvask inneholder fosfat som kan medføre algevekst. Myrer er ikke omtalt i vannforskriftens vedlegg V, elver og innsjøer

Vannforskriften § 12 gir åpning for ny aktivitet eller nye inngrep som likevel i en liten grad kan påvirke tilstanden i resipienten negativt. Det kan tillatelse forringelse fra svært god til god økologisk tilstand forutsatt at visse vilkår er oppfylt. Det er ikke ønskelig med negativ miljøpåvirkning.

Statsforvalteren setter krav om prøvetaking og overvåking av utslippet, og vi vil vurdere strengere krav, for eksempel oppsamling av vannet fra hovedvask, hvis det viser seg at utslippet gir større konsekvenser enn skissert i søknaden.

Virksomheten det her søkes om tillatelse for er vurdert til ikke å komme inn under unntaksbestemmelsene i vannforskriften § 12. Statsforvalteren vurderer det slik at tiltaket er av en slik art at det er mulig å rense eventuelt utslipp slik at bestemmelsen i § 4 i vannforskriften kan overholdes, og målene i forvaltningsplanen kan oppnås.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Ifølge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfold. Dette innebærer at naturmangfoldlovens prinsipper også må legges til grunn når det gjøres vurdering etter forurensningsloven. Nedenfor følger en vurdering av tiltaket i henhold til lovens retningslinjer.

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget

Utslippet fra membranvask går via grøft og stikkrenne (som samler utløpet fra anlegget og ca. 1 km veigrøft), ut i myrområdet nedstrøms. Vannet renner videre ut i det store myrområdet Storfloen som til slutt drenerer ut i Vekteren. Utslippspunktet ligger også i naturtypelokaliteten Stofloen, en rikmyr på over 4000 dekar. Myra er viktig for fuglearter, og ettersom deler av myra er kalkrik er det også sannsynlighet for rødlistede arter karplanter og moser

Søknaden redegjør for vaskemidlene som er i bruk, og de vil ifølge søknaden ikke utgjøre miljøfare i de konsentrasjoner som er i bruk. Søknaden oppgir imidlertid at stoffene som benyttes til hovedvask inneholder fosfat som kan gi algevekst. Statsforvalteren setter krav i tillatelsen til prøvetaking av utslippet og resipient, og kan sette strengere krav til utslippet hvis det viser seg å gi større påvirkning enn antatt.

Dersom det videre oppdages forhold ved driften som kan påvirke miljøtilstanden i nærområdet eller resipienten må bedriften risikovurdere konsekvensen av sin virksomhet og eventuelt gjøre tiltak.

Statsforvalteren mener at vi i dette tilfellet har god nok kunnskap om mulige effekter på naturmangfoldet til å kunne gi en tillatelse etter forurensningsloven.

§ 9 – føre-var-prinsippet

Statsforvalteren har satt som vilkår i tillatelsen at utslippet skal prøvetas jevnlig, og det skal gjennomføres overvåking av resipienten. Statsforvalteren vurderer det til at risikoen for irreversibel skade på naturmangfoldet i nærområdet/vannforekomsten over tid skal være liten.

§ 10 – samlet belastning

Utslipp fra vannrenseanlegget vil bidra til samlet belastning på vannforekomsten. Statsforvalteren stiller krav om prøvetaking av utslippet og overvåking av vannforekomsten. Hvis det viser seg at belastningen på miljøet blir for stor, vil Statsforvalteren vurdere å pålegge ytterligere rensing, oppsamling, flytting av utslippspunkt eller eventuelle andre tiltak.

§ 11 – kostnadene ved miljøforringelse

Det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på miljø og naturmangfold som tiltaket volder. Hvis det viser seg at belastningen fra driften blir for stor, må bedriften ta kostnadene med forbedringstiltak.

§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en tidligere, nåværende og fremtidig bruk av naturmangfoldet og økonomiske forhold gis de beste samfunnsmessige resultatene.

Bedriften plikter å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Anlegget skal benytte best tilgjengelige teknikker så langt som råd, når dette ikke medfører urimelige kostnader.

Ansvarsforhold

Røyrvik kommune er ansvarlig for at anlegget drives i henhold til denne tillatelsen. Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Denne tillatelsen fritar ikke Røyrvik kommune for å innhente nødvendige tillatelser for andre sider av virksomheten, som for eksempel arbeidsmiljø, mattrygghet, brann og eksplosjonsvern med mer. I de tilfeller der det foreligger flere regelverk som omhandler samme forhold, er det de strengeste kravene som gjelder.

Denne tillatelsen fritar ikke Røyrvik kommune for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. forurensningsloven § 10 andre ledd. At forurensning er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tar forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Krav om endringer kan stilles både fra forurensningsmyndighetene og fra bedriften. En eventuell endringssøknad skal foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført. Tillatelsen kan tilbakekalles eller endres, jf. forurensningsloven § 18.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet frem eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Innsyn

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Statsforvalteren

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
underdirektør
Klima- og miljøavdelingen

Anette Pettersen
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

1 Tillatelse til utslipp fra vannbehandling - Røyrvik vannbehandlingsanlegg - vilkår

Tillatelse til utslipp fra vannbehandling – Røyrvik vannrenseanlegg – Røyrvik kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen med vilkår er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift (ansvarlig enhet)	Røyrvik kommune
Beliggenhet/gateadresse	Røyrvikveien 5, 7898 Limingen
Org. nummer (bedrift)	974778009
Lokalisering av anlegg	Gnr/bnr. 71/12

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Arkivreferanse
2024.0747.T	5043.0017.01	2022/6495

Tillatelse første gang gitt: 06.09.2024	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Marit Lorvik underdirektør (e.f.)	Anette Pettersen seniorrådgiver	
<i>Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift.</i>		

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse

Innhold

1	Tillatelsens ramme	3
2	Generelle vilkår	3
2.1	Utslippsbegrensninger.....	3
2.2	Plikt til å overholde grenseverdier	3
2.3	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	3
2.4	Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt	3
2.5	Plikt til forebyggende vedlikehold	4
2.6	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare.....	4
2.7	Internkontroll.....	4
3	Utslipp til vann	4
3.1	Utslippsbegrensninger.....	4
3.1.1	Utslipp fra punktkilder	4
3.1.2	Utslippsreduserende tiltak.....	4
3.2	Utslippspunkt for prosessavløp.....	5
3.3	Kjølevann	5
3.4	Sanitæravløpsvann	5
3.5	Mudring, graving, utfylling	5
4	Utslipp til luft.....	5
4.1	Lukt	5
5	Grunnforurensning og forurensede sedimenter	5
6	Kjemikalier	6
7	Støy.....	6
8	Energi.....	7
8.1	Energiledelse.....	7
8.2	Utnyttelse av overskuddsenergi	7
8.3	Spesifikt energiforbruk	7
9	Avfall.....	7
9.1	Generelle krav.....	7
9.2	Håndtering av avfall.....	8
9.2.1	Generelle krav til håndtering	8

10	Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten.....	9
10.1	Kartlegging av utslipp.....	9
10.2	Utslippskontroll	9
10.3	Kvalitetssikring av målingene	9
10.4	Program for utslippskontroll	10
10.5	Rapportering til forurensningsmyndigheten	10
11	Miljøovervåking.....	10
11.1	Overvåking av resipient	10
11.2	Overvåking etter vannforskriften	11
12	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	11
12.1	Miljørisikoanalyse	11
12.2	Forebyggende tiltak.....	11
12.3	Beredskapsanalyse.....	11
12.4	Beredskapsplan.....	12
12.5	Beredskapsetablering.....	12
12.6	Øving av beredskap.....	12
12.7	Varsling av akutt forurensning.....	12
13	Utskifting av utstyr	12
14	Eierskifte.....	12
15	Nedleggelse	13
16	Tilsyn	13

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder utslipp av spylevann fra vask av membraner fra vannbehandlingsanlegg i Røyrvik. Anlegget har en netto døgnproduksjon av rentvann på 316m³/døgn.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 14. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 14.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstille prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jfr. pkt. 2.3.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Hvis bedriften ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i tillatelsens vilkår 3.2 må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens vilkår, må bedriften avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.6 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 12.7.

2.7 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 12.1.

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger

3.1.1 Utslipp fra punktkilder

Det skal måles på følgende komponenter, og foretas en faglig begrunnet vurdering av utslippet (jf. pkt 10.2 om utslippskontroll). Statsforvalteren vil på bakgrunn i rapporteringene (jf. pkt. 10.5 om rapportering) vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser.

Tabell 1: Utslipp fra punktkilde, som er omfattet av rapporteringsplikten

Kilde	Komponent	Antall prøver	Måleenhet
Spylevann	BOF ₅	4 per år	mg/l
	KOF		mg/l
	SS		mg/l
	Tot-P		mg/l
	pH	Kontinuerlig	pH
	Vannmengde		l/døgn

3.1.2 Utslippsreduserende tiltak

Diffuse utslipp fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeutskiller eller tilsvarende renseenhet.

3.2 Utslippspunkt for prosessavløp

Prosessavløpsvannet skal føres ut i eksisterende ledning til infiltrasjon i grøft.

Utslipet skal foregå på en slik måte at effekten av utslippet blir minst mulig.

3.3 Kjølevann

Virksomheten skal ikke ha utslipp av kjølevann.

3.4 Sanitæravløpsvann

Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra bedriften.

3.5 Mudring, graving, utfylling

Dersom det som følge av bedriftens virksomhet skulle vise seg å være nødvendig med mudring, graving eller utfylling i vassdraget skal det innhentes nødvendig tillatelse fra forurensningsmyndigheten.

4 Utslipp til luft

Virksomheten skal ikke ha utslipp til luft.

4.1 Lukt

Virksomheten skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig.

5 Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2², eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22.

6 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.³

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁴ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

7 Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtrykknivå ved mest støyutsatte fasade:

Tabell 4: Støygrenser

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl. 19-23) $L_{pAekv4h}$	Natt (kl. 23-07) $L_{pAekv8h}$	Søn- /helligdager (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Natt (kl. 23-07) L_{AFmax}
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftsområdet er likevel ikke omfattet av grensene.

² Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

³ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

⁴ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

Støygrensene gjelder ikke for bebyggelse av forannevnte type som er etablert etter at støygrensene trådte i kraft.

8 Energi

8.1 Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.7. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

Systemet skal være etablert innen oppstart.

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

8.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. pkt. 10.5.

9 Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i bedriften, skal primært søkes ombrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig gjenvinnes på annen måte.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.⁵

Farlig avfall kan ikke fortyndes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

9.2 Håndtering av avfall

9.2.1 Generelle krav til håndtering

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås. Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 måneder.

I tillegg gjelder følgende:

- a. All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf punkt 2.7 Internkontroll og 12 Beredskap.
- b. Bedriften skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret.
- c. Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
- d. Avfall som ved sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelse av farlige stoffer, skal lagres med nødvendig avstand.
- e. Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke⁶ med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan godtas dersom bedriften kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.

For visse typer tanklagring gjelder forurensningsforskriften kapittel 18

---

⁵ Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr 931.

⁶ Med tett dekke menes fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle materialer/avfallstyper.

10 Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten

10.1 Kartlegging av utslipp

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 10.4).

10.2 Utslippskontroll

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft og vann ved å gjennomføre målinger. Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter av miljømessig betydning, jf. tabell 1 under punkt 3.1.1 i tillatelsen
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten

Bedriften skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

For utslipp av komponenter som er regulert i tabell 1 i punkt 3.1.1, skal bedriften årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde og rapportere dette i henhold til punkt 10.5.

10.3 Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Bedriften må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når bedriften selv analyserer.
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr

10.4 Program for utslippskontroll

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 10.1 første avsnitt), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 10.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 10.3).

Programmet for utslippskontroll skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til luft og vann, samt støy, med en oversikt over alle utslippstrømmer, volum og innhold, til luft og vann
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) for hver strøm og komponent
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

10.5 Rapportering til forurensningsmyndigheten

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene i punkt 3.1 ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil forurensningsmyndigheten ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser.

11 Miljøovervåking

11.1 Overvåking av resipient

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslippet i resipienten i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingsprogrammet skal forelegges Statsforvalteren i Trøndelag for eventuelle merknader innen 1.2.2025. Ved eventuelle senere behov for endring av overvåkingsprogrammet, skal utkast til endringer med begrunnelse sendes Statsforvalteren i Trøndelag senest 1. oktober året før undersøkelsene skal gjennomføres.

Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke medier (biota, sediment etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også begrunnes i programmet.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med eventuell overvåking etter vannforskriften.

Resultatene fra undersøkelsen skal sendes forurensningsmyndigheten innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført.

11.2 Overvåking etter vannforskriften

Bedriften kan bli pålagt å bidra til å overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden (økologisk og kjemisk) i nærmeste vannforekomst. Eventuell overvåking skal gjennomføres av fagkyndig, uavhengig konsulent etter vannforskriftens bestemmelser. Overvåkingen skal belyse påvirkning fra pågående og tidligere utslipp fra bedriften. Data som fremskaffes ved overvåking i vann, inkludert sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø.

Dersom det pågår eller settes i gang overvåking i regi av Statsforvalteren eller vannregionmyndighet kan bedriften bli pålagt å bidra i felles overvåkingsprogram med data for de kvalitetselementer i vannforekomsten som kan være direkte eller indirekte påvirket av bedriftens utslipp.

Data som fremskaffes ved overvåking i vann skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

12 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

12.1 Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc og fremtidige klimaendringer.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

12.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere miljørisikoen. Dette gjelder både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

12.3 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide og begrunne

- a. organisering av beredskapen
- b. nødvendig beredskapsutstyr
- c. nødvendig mannskap
- d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

12.4 Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

12.5 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

12.6 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

12.7 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁷. Bedriften skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller.

13 Utskifting av utstyr

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstille kravene om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr som kan være av vesentlig betydning for virksomhetens utslipp, skal bedriften gi melding til Statsforvalteren om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

---

⁷ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

14 Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Statsforvalteren så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

Dersom det driftsansvarlige selskapet overdras, fisjoner/fusjonerer, får nye eiere med bestemmende innflytelse, på annen måte omdannes eller overfører den forurensende virksomheten til nytt ansvarlig selskap, skal dette meldes til Statsforvalteren.

Nytt driftsansvarlig selskap kan ikke overta tillatelsen før Statsforvalteren har fattet vedtak om det.

15 Nedleggelse

Hvis anlegget blir nedlagt eller stanser for en lengre periode, skal den ansvarlige gjøre det som er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Det skal i rimelig tid på forhånd gis melding til Statsforvalteren.

Statsforvalteren kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Statsforvalteren kan pålegge den ansvarlige å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at avfall tas hånd om på forsvarlig måte. Farlig avfall skal håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁸. Dokumentasjon på at avfallet er levert til godkjent mottak skal fremgå i årsrapporten for påfølgende år.

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Statsforvalteren i god tid før start er planlagt.

16 Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

---

⁸ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall